ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ КЗ СОР
«Сумський фаховий
медичний коледж»
від 31.08.26 № 273

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ, НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ В КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «СУМСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»

ВСТУП

Положення про запобігання та протидію булінгу (цькуванню), насильству та жорстокому поводженню зі здобувачами освіти в Комунальному закладі Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж» (далі Коледж), розроблено відповідно до положень Сімейного кодексу України, Конвенції ООН про права дитини, законів України «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Постанови КМУ № 1513 від 19.11.2025 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми», Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 585; Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 585; Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646 та інших нормативно-правових актів.

Положення визначає основні напрями, порядок організації та здійснення заходів щодо запобігання булінгу, насильству та жорстокому поводженню зі здобувачами освіти у закладі освіти, механізм реагування на випадки насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти та механізми взаємодії учасників освітнього процесу та відповідальних установ.

Метою цього документа є створення безпечного, дружнього до здобувачів освіти освітнього середовища, унеможливлення випадків насильства, забезпечення належного реагування та захисту прав і свобод здобувачів освіти.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання та протидію булінгу, насильству та жорстокому поводженню зі здобувачами освіти спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти в Комунальному закладі Сумської обласної ради «Сумський фаховий медичний коледж».

1.2. ЗАВДАННЯ ПОЛОЖЕННЯ:

1.2.1. Формування у працівників Коледжу відповідального ставлення до недопущення булінгу, насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;

1.2.2. Поширення культури нульової толерантності до булінгу, насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти у всіх сферах діяльності;

1.2.3. Забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення булінгу, насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;

1.2.4. Надання здобувачам освіти інформації про їхні права та механізми захисту;

1.2.5. Підвищення обізнаності педагогічних працівників, здобувачів освіти та батьків щодо питань протидії насильству та булінгу зокрема;

1.2.6. Забезпечення співпраці Коледжу з органами соціального захисту, службами у справах дітей, правоохоронними органами та іншими установами.

1.3. ЦЕ ПОЛОЖЕННЯ ВИЗНАЧАЄ:

1.3.1. Процедури, заходи та дії учасників колективу Коледжу, спрямованих на своєчасне подання і розгляд повідомлень про виявлені прояви та/або ознаки насильства, зокрема булінгу (цькуванню), реагування на такі повідомлення, надання допомоги постраждалим особам, прийняття відповідних рішень, запобігання та протидію повторенню таких випадків, запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;

1.3.2. Порядок дій закладу освіти щодо унеможливлення будь-яких видів насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти, створення безпечного, вільного від насильства середовища;

1.3.3. Механізм реагування на випадки насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти в Коледжі, які сталися у приміщенні, на території закладу або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є Коледж;

1.3.4. Запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) булінгу, насильства, забезпечення оперативного їх розгляду та реагування.

У зв'язку з цим запроваджується система моніторингу ефективності заходів із запобігання насильству та передбачено щорічне оцінювання ризиків щодо насильства в освітньому середовищі.

1.4. Суб'єктами виконання **Положення** з урахуванням Типової програми та Порядку реагування є **всі учасники освітнього процесу:** адміністрація, **здобувачі освіти, педагогічні та непедагогічні працівники, батьки або інші законні представники дитини,** волонтери та інші залучені фахівці, які контактують зі здобувачами освіти Коледжу.

ІІ. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному у Сімейному кодексі України, Кримінальному кодексі України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законах України "Про охорону дитинства", "Про запобігання та протидію домашньому насильству", інших нормативно-правових актах.

Безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

ВИДИ НАСИЛЬСТВА :

економічне насильство - форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

сексуальне насильство - форма насильства, що включає будь- які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Кривдник – учасник колективу, який вчинив насильство, зокрема булінг (цькування), стосовно іншого учасника цього колективу;

Постраждала особа – учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство;

Свідок – особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства;

Учасники колективу – здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи залучені до освітнього процесу.

Кібербулінг (насильство) – форма булінгу, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

ІІІ. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ, НАСИЛЬСТВУ ТА ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ НАД ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ

3.1. ПРЕВЕНТИВНІ ЗАХОДИ:

3.1.1. Затвердити Положення про запобігання та протидію булінгу, насильству та жорстокому поводженню зі здобувачами освіти. Використання Типової програми під час його розроблення є обов'язковим.

3.1.2. Затвердити форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо здобувача освіти (Додаток 1).

3.1.3. Затвердити форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) (Додаток 2) або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти) в інший спосіб за рішенням закладу освіти. У разі потреби керівник закладу може визначати відповідальну особу, яка реєструватиме повідомлення в журналі

обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

3.1.4. Затвердження форми анкети анонімного опитування для здобувачів (Додаток 3) .

3.1.5. Затвердити Порядок реагування на випадки булінгу (цькування)(Додаток 4)

3.1.6. Затвердити Порядок застосування заходів виховного впливу (Додаток 5)

3.1.7. Інформувати учасників освітнього процесу про захист здобувачів освіти від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поводження зі здобувачами освіти.

3.1.8. Проводити оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти в діяльності Коледжу, вживати заходи, необхідні для їх усунення або мінімізації;

3.1.9. Враховувати ризики насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти під час прийому на роботу працівників в Коледж.

3.2. ЗАХОДИ ІЗ ВИЯВЛЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ:

3.2.1. Організувати доступні та безпечні способи повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження зі здобувачами освіти;

3.2.2. Оперативно реагувати за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження зі здобувачами освіти.

3.3. ЗАХОДИ З НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ:

3.3.1. Організувати тренінги, інші навчальні заходи для працівників та інших фахівців, які контактують зі здобувачами освіти;

3.3.2. Організувати інформаційні сесії для здобувачів освіти (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

3.3.3. Залучати батьків, інших законних представників здобувачів освіти (проводити батьківські збори, розповсюджувати інформаційні матеріали).

3.4. ЗАХОДИ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ:

3.4.1. Забезпечити регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

3.4.2. Збирати інформацію для зворотного зв'язку (проводити анкетування здобувачів освіти, батьків, працівників);

3.4.3. Аналізувати інциденти (вивчати випадки насильства для запобігання повторенню).

3.5. ЗАХОДИ З ІНФОРМУВАННЯ:

3.5.1. Розміщувати інформаційні матеріали (плакати, брошури із контактами служб допомоги, контактні номери телефонів для анонімного звернення) у доступних місцях для здобувачів освіти та батьків, інших законних представників здобувачів освіти.

3.6. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ ТА НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ І ПІДТРИМКИ:

3.6.1. Заходи виховного впливу в закладі освіти застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між кривдниками, постраждалими особами і свідками насильства, недопущення повторення випадків насильства та здійснення загальної превенції випадків насильства.

3.6.2. Заходи виховного впливу мають забезпечувати корекцію поведінки кривдників, зокрема виправлення деструктивних реакцій і способів поведінки у міжособистісних стосунках, а також надання психологічної допомоги та підтримки постраждалим особам і свідкам насильства.

3.6.3. Комплекс заходів виховного впливу визначається та реалізується таким чином, щоб:

- не завдавати додаткової шкоди психологічному стану учасників освітнього процесу;
- не допускати повторної травматизації;
- забезпечувати право дитини на безпечне освітнє середовище;
- відповідати найкращим інтересам кожної залученої дитини.

3.6.4. Застосування заходів, спрямованих на примирення сторін, допускається виключно:

- за добровільною згодою постраждалої дитини та її законних представників;
- за умови відсутності ризику повторного насильства або заподіяння шкоди;
- з урахуванням висновку практичного психолога — за наявності.

3.6.5. Комплекс заходів виховного впливу щодо учасників освітнього процесу визначає комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження із здобувачами освіти, склад якої затверджується директором Коледжу.

3.6.6. Рішення комісії про застосування заходів виховного впливу має містити, зокрема:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу, психологічної допомоги та підтримки;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами;
- строки та суб'єктів, відповідальних за реалізацію відповідних заходів;

- обґрунтування відповідності запропонованих заходів найкращим інтересам кожної залученої дитини.

3.6.7. Комісія здійснює моніторинг ефективності застосування визначених нею заходів виховного впливу та, у разі необхідності, коригує їх.

3.6.8. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками закладу освіти, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб із залученням необхідних фахівців з надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, у тому числі представників територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки насильства.

3.6.9. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог та соціальний педагог – за наявності, зокрема шляхом:

- діагностики рівня психологічної безпеки та аналізу її динаміки;
- розроблення заходів психологічної підтримки постраждалої особи та їх реалізації із залученням і за згодою батьків або інших законних представників дитини;
- розроблення заходів психологічної підтримки кривдника та їх реалізації із залученням і за згодою батьків або інших законних представників дитини;
- надання консультативної допомоги всім учасникам освітнього процесу;
- розроблення та реалізації профілактичних заходів.

3.6.10. Здобувачі освіти, які вчинили булінг (цькування) або стосовно яких вчинено булінг (цькування), мають право на отримання послуги із соціально-психологічної реабілітації відповідно до пункту 22 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 585.

3.6.11. У разі направлення особи, яка вчинила булінг (цькування), рішенням суду для проходження програми для дітей та інших осіб, які вчинили булінг (цькування), керівник закладу освіти зобов'язаний сприяти проходженню такою особою цієї програми.

3.6.12. За відсутності судового рішення про направлення особи, яка вчинила булінг (цькування), комісія може рекомендувати такій особі пройти зазначену програму на добровільній основі. Діти віком до 16 років можуть пройти таку програму за згодою батьків або інших законних представників дитини. Керівник закладу освіти зобов'язаний сприяти проходженню такою особою цієї програми.

3.6.13. Комісія може рекомендувати особам, які стали свідками або постраждали від насильства, зокрема булінгу (цькування), проходження Типової програми для дітей та інших осіб, які постраждали від булінгу (цькування) або

стали його свідками. Керівник закладу освіти зобов'язаний сприяти проходженню такими особами цієї програми.

3.6.14. Застосування заходів виховного впливу, надання психологічної допомоги та підтримки, а також здійснення соціально-психологічного супроводу проводяться з урахуванням найкращих інтересів дитини, принципів безпеки, конфіденційності, недопущення повторної травматизації та відповідно до законодавства України.

IV. ПРОЯВИ, ЯКІ СВІДЧАТЬ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ(ЦЬКУВАННЯ), НАСИЛЬСТВА

4.1. Проявами, які можуть свідчити про випадок насильства, зокрема, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- неврівноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття;
- вимагання особистих речей, їжі, грошей;
- пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей;
- жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення інформації сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- фото-, відео- та аудіоматеріали образливого змісту, фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- поширення інформації з метою заподіяння шкоди.

4.2. Про наявність ознак насильства може свідчити вчинення будь-кого умисного діяння, що вчиняється всупереч волі, бажання, без згоди постраждалої особи та порушує її права, свободи, законні інтереси та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків, зокрема:

- позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх та інших послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, поширення фото-, відео- та аудіоматеріалів знущань, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка небажана форма вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток, фото-, відео- та аудіоматеріалів сексуального (інтимного) змісту;
- будь-які небажані фізичні дії, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів.

4.3. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення насильства особою стосовно здобувача освіти, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або здобувачем освіти стосовно іншого учасника цього колективу.

4.4. Насильство вважається систематичним, якщо воно вчиняється два і більше разів протягом 12 місяців з дня реєстрації повідомлення про перший випадок насильства або з дня вчинення першого насильства (незалежно від наявності повідомлення та/або реєстрації повідомлення про перший випадок насильства).

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО МОЖЛИВИЙ ВИПАДОК НАСИЛЬСТВА, БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

5.1. Будь-який працівник закладу освіти, здобувач освіти, інший учасник освітнього процесу, який помітив прояви, які можуть свідчити про випадок насильства, чи виявив ознаки насильства стосовно учасника колективу, повинен повідомити про це керівника закладу освіти. Таке повідомлення може бути подане в усній або письмовій формі, у тому числі анонімно.

У разі якщо у вчиненні насильства підозрюється керівник закладу освіти, повідомлення подається засновнику закладу освіти або відповідному органу управління, якому підпорядковується цей заклад освіти.

Засновник закладу освіти або відповідний орган управління, якому підпорядковується заклад освіти, у разі надходження повідомлення стосовно керівника закладу освіти забезпечує виконання завдань і функцій, передбачених для керівника суб'єкта, визначених абзацами восьмим – десятим пункту 5 Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513.

5.2. Кожне повідомлення, що надійшло до керівника закладу освіти, реєструється у день його надходження у спосіб, визначений закладом освіти.

Якщо повідомлення надійшло у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаробочий час, що визначені відповідно до закону, його реєстрація відбувається в перший за ним робочий день.

5.3. Протягом однієї доби з дня реєстрації повідомлення керівник закладу освіти зобов'язаний його розглянути.

5.4. Забезпечення функціонування механізму подання повідомлень, який **передбачатиме:**

- інформування учасників освітнього процесу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти;
- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

VI. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА КОЛЕДЖУ

6.1. Керівник Коледжу:

6.1.1. Здійснює заходи, **визначені пунктом 5 Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513 та** в Типовій програмі унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658.

6.1.2. Затверджує це Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню із здобувачами освіти в Коледжі з урахуванням положень Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою КМУ від 04.06.2025 р. № 658, та Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми затвердженого Постановою КМУ від 10.11.2025 №1513, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників та здійснює контроль за його виконанням.

6.1.3. За погодженням із службою у справах дітей за місцем розташування закладу формує склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження із здобувачами освіти, організовує її роботу, оприлюднює інформацію про склад комісії.

6.1.4. Організовує інформування працівників Коледжу про захист здобувачів освіти від усіх форм насильства та жорстокого поводження, зокрема про види і форми жорстокого поводження із здобувачами освіти, насильства стосовно здобувачів освіти і за участю здобувачів освіти, ознаки різних форм

насильства та жорстокого поводження, порядок взаємодії закладів з метою реагування на такі випадки та організації надання здобувачу освіти необхідної допомоги, дії та заходи щодо надання здобувачу освіти екстреної допомоги у зв'язку із загрозою внаслідок насильства її життю та здоров'ю;

6.1.5. Розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти, які сталися у приміщенні Коледжу, на території Коледжу або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є Коледж , *протягом однієї доби* з дня надходження, забезпечує опрацювання комісією отриманих повідомлень;

6.1.6. Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство та/або жорстоке поводження із здобувачами освіти, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

6.1.7. У разі виявлення ознак насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти керівник закладу невідкладно, у строк, що не перевищує *трьох годин*, повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поводження із здобувачем освіти (в письмовій формі, зокрема за допомогою електронної комунікації) батькам або іншим законним представникам здобувача освіти (крім випадків, коли батьки або інші законні представники здобувача освіти є кривдниками дитини), уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей за місцем розташування закладу з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей.

6.1.8. Скликає засідання комісії не пізніше ніж *протягом трьох робочих днів* з дня отримання повідомлення.

6.2. Керівник закладу освіти зобов'язаний забезпечити функціонування механізму подання повідомлення про підозру на випадок насильства, який передбачатиме:

- інформування здобувачів освіти та їх батьків, працівників закладу освіти про їх обов'язок повідомляти про випадки насильства, зокрема булінгу (цькування), з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення;

- визначити особу, яка забезпечує реєстрацію (у паперовій та/або електронній формі) та облік повідомлень про можливі випадки насильства у спосіб, визначений закладом освіти.

Перелік способів подання і отримання повідомлень (письмове повідомлення, усна заява, телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для

паперових повідомлень тощо) визначаються положенням закладу освіти про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

6.3. У ВИПАДКУ ВИЯВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ З БОКУ КЕРІВНИКА КОЛЕДЖУ:

6.3.1. Працівники, батьки, інші законні представники здобувачів освіти або свідки цього випадку повинні повідомити засновнику закладу освіти або відповідному органу управління, якому підпорядковується заклад освіти.

6.3.2. Засновник закладу освіти або відповідний орган управління, якому підпорядковується заклад освіти, у разі надходження повідомлення стосовно керівника закладу освіти забезпечує виконання завдань і функцій, передбачених для керівника закладу освіти.

6.3.3. У разі відсутності керівника закладу освіти чи особи, на яку покладено виконання обов'язків керівника закладу освіти, функції керівника, передбачені цим пунктом, виконує засновник або відповідний орган управління, якому підпорядковується закладу освіти.

VII. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

7.1. У разі виявлення ознак насильства працівник закладу освіти зобов'язаний вчинити дії, визначені абзацами першим і четвертим частини третьої статті 10^{-1} Закону України «Про охорону дитинства», зокрема:

7.1.1. Вжити невідкладних заходів для припинення насильства;

7.1.2. За потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до органів Національної поліції України;

7.1.3. Повідомити директора Коледжу та принаймні одного з батьків дитини, яка постраждала від насильства та дитини яка вчинила насильство.

VIII. КОМІСІЯ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ

8.1. КОМІСІЯ ВИКОНУЄ СВОЇ ОБОВ'ЯЗКИ НА ПОСТІЙНІЙ ОСНОВІ.

8.1.1. Склад комісії формується з урахуванням її основних завдань та затверджується директором Коледжу.

8.1.2. Склад комісії не може бути менше п'яти осіб. До нього входять голова, заступник голови, секретар та члени комісії.

8.1.3. До складу комісії входять працівники Коледжу, зокрема:

- педагогічні (науково-педагогічні) працівники,
- практичний психолог
- соціальний педагог
- представники служби у справах дітей за місцем розташування закладу та надавача соціальних послуг,
- представник уповноваженого підрозділу органу Національної поліції (за згодою).

8.1.4. До складу комісії не може входити працівник Коледжу, щодо якого надійшло повідомлення.

8.1.5. Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається із складу комісії.

8.1.6. Кожен член комісії повинен не допускати конфлікту інтересів під час виконання своїх обов'язків.

8.1.7. У разі виявлення конфлікту інтересів член комісії зобов'язаний негайно письмово повідомити про це голові комісії.

8.1.8. У разі виявлення конфлікту інтересів голови комісії він має утриматися від участі в опрацюванні відповідного повідомлення, письмово повідомивши заступнику голови комісії. У такому разі функції голови комісії виконує заступник голови комісії.

8.1.9. Комісія у своїй діяльності керується Законами України "Про інформацію", "Про захист персональних даних", "Про охорону дитинства", "Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей", постановами Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» та від 1 червня 2020 р. № 585 "Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах" та іншими актами законодавства.

8.2. МЕТОЮ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІСІЇ Є:

8.2.1.Запобігання випадкам насильства та жорстокого поводження здобувачами освіти під час провадження діяльності Коледжу;

8.2.2. З'ясування причин, які призвели до випадку насильства та/або жорстокого тповодження із здобувачами освіти, та вжиття заходів для усунення таких причин.

8.3.ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІСІЇ ПРОВАДИТЬСЯ З ДОТРИМАННЯМ ПРИНЦИПІВ:

- законності;
- верховенства права;
- забезпечення найкращих інтересів дитини;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення;
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження із здобувачами освіти;
- нетерпимості насильства та жорстокого поводження із здобувачами освіти та визнання його суспільної небезпеки.

8.4. ДО ЗАВДАНЬ КОМІСІЇ НАЛЕЖАТЬ:

8.4.1. Збір інформації щодо обставин випадку насильства та/або

жорстокого поводження із здобувачами освіти, зокрема пояснень сторін насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти, батьків або інших законних представників здобувача освіти, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти; опрацювання повідомлень, аналіз зібраної інформації щодо обставин, зазначених у повідомленні

8.4.2. Оцінка потреб осіб, які є стороною насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти, в соціальних та психолого-педагогічних послугах і забезпечення таких послуг;

8.4.3. Надання рекомендацій щодо добровільного проходження особами, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти, відповідної програми для таких осіб;

8.4.4. Підготовка пропозицій щодо внесення змін до положення про запобігання та протидію насильству та/або жорстокому поводженню із здобувачами освіти;

8.4.5. Здійснення моніторингу виконання рекомендацій комісії і надання відповідної інформації службі у справах дітей за місцем розташування Коледжу;

8.4.6. Розгляд висновків практичного психолога та соціального педагога або інших експертних висновків, що мають значення для об'єктивного розгляду заяви у разі їх надходження від батьків або інших законних представників здобувача освіти.

8.5. КОМІСІЯ МАЄ ПРАВО:

8.5.1. Оцінювати потреби сторін насильства та/або жорстокого поводження із здобувачами освіти в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, зокрема із залученням фахівців служби у справах дітей та надавача соціальних послуг;

8.5.2. Рекомендувати особам, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти, проходження відповідної програми для таких осіб;

8.5.3. Визначати причини насильства та/або жорстокого поводження, а також необхідні заходи для усунення таких причин;

8.5.4. Здійснювати моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти, заходів впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

8.5.5. Надавати рекомендації для працівників Коледжу щодо доцільних методів здійснення заходів із здобувачами освіти, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження із здобувачами освіти;

8.5.6. Надавати рекомендації для батьків або інших законних представників здобувача освіти, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти.

8.6. ГОЛОВОЮ КОМІСІЇ Є ДИРЕКТОР КОЛЕДЖУ.

8.6.1. Головою комісії не може бути керівник закладу, щодо якого надійшло повідомлення.

8.6.2. Голова комісії: організовує роботу комісії; визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії; забезпечує дотримання строків та процедур; визначає порядок денний і перелік питань, що підлягають розгляду; забезпечує моніторинг ефективності заходів реагування.

8.6.3. У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.

8.6.4. У разі відсутності голови комісії та його заступника обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією під час засідання за поданням її секретаря.

8.6.5. У разі встановлення під час діяльності комісії факту вчинення головою комісії насильства та/або жорстокого поводження із здобувачем освіти, голова комісії підлягає негайному виключенню із складу комісії. Виконання обов'язків голови комісії у такому випадку виконує його заступник.

8.7. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається під час засідання за поданням голови комісії або його заступника.

8.8. ЧЛЕН КОМІСІЇ МАЄ ПРАВО:

8.8.1. Ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку насильства та/або жорстокого поводження із здобувачами освіти, брати участь у їх перевірці;

8.8.2. Подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування; висловлювати окрему думку усно або письмово; вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

8.9. ЧЛЕН КОМІСІЇ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ:

8.9.1. Особисто брати участь у роботі комісії.

8.9.2. Не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

8.9.3. Виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії.

8.9.4. Брати участь у голосуванні.

IX. ФОРМА РОБОТИ КОМІСІЇ

9.1.1. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться очно, а в разі потреби — дистанційно чи у змішаному форматі, коли частина членів комісії беруть участь у її роботі дистанційно.

9.1.2. Дату, час, місце і формат проведення засідання комісії визначає її голова, за відсутності голови комісії — його заступник.

9.1.3. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

9.1.4. Секретар комісії не пізніше ніж за добу повідомляє членам комісії, а

також іншим заінтересованим особам про порядок денний запланованого засідання, дату, час, місце і форму його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронній або паперовій формі.

9.1.5. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів затвердженого складу комісії.

У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос Голови комісії. За відсутності голови комісії вирішальним є голос його заступника.

9.1.6. Факт вчинення булінгу (цькування) встановлюється виключно рішенням суду, яке набрало законної сили, і не є метою чи завданням комісії.

9.1.7. Рішення комісії приймаються з обов'язковим дотриманням принципу найкращих інтересів дитини. Комісія зобов'язана забезпечити право дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості.

9.1.8. Вислуховування дитини на засіданні комісії здійснюється безпосередньо у присутності батьків або їхніх представників та за участю практичного психолога або соціального педагога. Батьки можуть надати письмову згоду щодо проведення вислуховування дитини без їхньої участі. Дитина може надати у письмовій формі інформацію про факт(и) насильства або іншу відому інформацію.

9.1.9. Факт вислуховування дитини, форма його проведення та основний зміст висловленої позиції підлягають обов'язковій фіксації в матеріалах розгляду.

9.1.10. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою (додатком 6).

9.1.11. До участі у засіданні комісії можуть залучатися батьки або інші законні представники дитини (за згодою), крім випадків, коли вони є кривдниками дитини, а також особи, які стали свідками випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

9.1.12. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватися принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

9.1.13. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії, ставити питання по суті розгляду, подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

9.1.14. Голова комісії доводить до відома зацікавлених осіб та Державної служби у справах дітей рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

9.1.15. Строк опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань не має перевищувати *10 робочих днів* із дня їх отримання керівником закладу.

9.1.16. У разі коли здобувач освіти постраждав (ла) від насильства та/або жорстокого поводження або їй загрожувала небезпека з боку іншого(інших)

здобувача освіти/здобувачів освіти, яка/які проживають або цілодобово перебувають в тому ж закладі, керівник закладу сприяє проходженню здобувачем освіти/здобувачами освіти, який/які вчиняв/вчиняли насильство та/або жорстоке поводження із здобувачем освіти, став/стали свідком або постраждав/постраждали від насильства та/або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

X. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ НАСИЛЬСТВУ, ЗОКРЕМА БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ), В КОЛЕДЖІ

10.1. Система запобігання та протидії насильству, зокрема булінгу (цькуванню), в Коледжі створюється директором відповідно до Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658.

10.2. Діяльність щодо запобігання та протидії насильству, зокрема булінгу (цькуванню), в Коледжі є постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання насильству, зокрема булінгу (цькування), та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення проявів і ознак насильства, зокрема булінгу (цькування), та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів протидії насильству, зокрема булінгу (цькування), та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

10.3. Діяльність щодо запобігання та протидії насильству, зокрема булінгу (цькуванню), в Коледжі ґрунтується на принципах:

- найкращих інтересів дитини як найвищого пріоритету;
- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним колективом Коледжу і батьками (іншими законними представниками) дитини;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів Коледжу.

10.4. Діяльність щодо запобігання та протидії насильству, зокрема булінгу (цькуванню), в Коледжі спрямована на:

- створення безпечного і здорового освітнього середовища в закладі освіти;
- визначення стану, причин і передумов поширення в закладі освіти насильства, зокрема булінгу (цькування);

- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про насильство, зокрема булінг (цькування);
- формування в учасників колективу ненасильницьких моделей поведінки, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, у тому числі шляхом залучення органів студентського самоврядування до реалізації превентивних заходів із запобігання насильству, зокрема булінгу (цькуванню);
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного запобігання насильству, зокрема булінгу (цькуванню).

XI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1. Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом директора Коледжу.

11.2. Зміни та доповнення до Положення затверджуються педагогічною радою.

11.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Коледжу відповідно до їх посадових обов'язків.

Відповідальна особа за розроблення положення

Заступник директора з виховної роботи — Наталія ЄРМОЛЕНКО

Завізовано:

Заступник директора з навчальної роботи — Людмила ЛЯШЕНКО

Практичний психолог — Алла КОВАЛЬОВА

Провідний юрисконсульт — Наталія ЗАЇКА

ПОГОДЖЕНО
протокол засідання
студентського сенату
КЗ СОР «Сумський фаховий
медичний коледж»
26.08. 2026 № 4

ПОГОДЖЕНО
протокол засідання
педагогічної ради
КЗ СОР «Сумський фаховий
медичний коледж»
28.08. 2026 № 1